

עראון

כניסה 17:30 יציאה 18:31

ויקהל - שבת פרה

המסע לפרשת השבוע

הפסוק: ויהי דבר

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - 0506255911

הפסוק / הכנת לפית הלכות הרבים

לזכרון עולם בהיכל הי
לאה חכמון בת מרים
ת.נ.צ.ב.ה
יעקב אסטרוק בן זהבה
ת.נ.צ.ב.ה
פחד פ - פרנסות ח - חיים ד - דמיונות

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק תבונה
סטל נג
מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

לקח מוסרי הנלמד מתוך פסוק זה השמיע הרב מטשעבין זצ"ל בהיותו כבן שש, בדרשה שאותה דרש לפני הקהל, כפי שמסופר בספר "בצלו חמדתי": בהיותו ילד צעיר לימים נוהג היה רבי דב בעריש ויידנפלד, הלא הוא הרב מטשעבין, לדבר בסעודה שלישית לאנשי קהילת רימלוב. את הפירוש היה מכין עמו בקביעות אחיו הגדול, בעל ה"חזון נחום". באחד הימים הגיע ביום ששי לרימלוב שליח מיוחד מטעם רבי יצחק אמיגנה לצורך ענין כלשהו, וה"חזון נחום" היה טרוד בדיבור איתו ולא התפנה לתפקיד הקבוע שלו. בעריש - אחיו הצעיר כבן השש -נסה לרוץ אחריו במשך היום כולו כדי שילמדו את הפירוש, אולם ה"חזון נחום" לא הספיק להתפנות לכך. בני הקהלה שהבחינו בילד הנואש גחכו בינם לבין עצמם: השבת יאמר לנו בעריש'ל כזה פשעט'ל...באותה שבת סערו הרוחות בקהילה בשעת הקריאה בתורה, בעניני הכיבודים בשלישי וששי, ומריבה גדולה התלקחה בבית הכנסת. עם הגעת שעת הדרשה הקבועה קם הילד ולהפתעת הצבור כולו נשא מדברותיו: הכתוב אומר "ויקהל משה את כל עדת ישראל ויאמר אליהם" אמר, ויש בכך רמז שכאשר "ויקהל... את כל עדת ישראל" וכולם מאוחדים באהבה וברעות, אז "ויאמר אליהם" אפשר לומר להם דברי תורה, אולם כשיש מריבות על שלישי או ששי - אי אפשר לומר דברי תורה, ומשום כך, בשבת זו, אינני יכול לומר דבר...

שבת לעילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלם בן מזל ואברהם לעילוי נשמת כל מי שאין מי שיגידו עליהם קדיש ובכללן ניסים אלבס בן ברטה ומשה חכמון בן רינה

ר' רחמים רובין	יעקב בן זהבה	איציק הרוש	זוהרה בת רחל	שלמה בן ניסים	שושנה בת ויקטוריה
ברטה בת מרים	מרים בת ברטה	יצחק אביקאור	שלמה בן שושנה	אברהם בן שושנה	

יִצְיָו הַשָּׁפֶת

יְלָדִים יְקָרִים!

יום אחד הבחין האיש בעני שמסתובב בין הבתים, ופתאום זזה אותו: "הי, אתה גר בעיר שממנה באתי! כמה חיכיתי לאדם כמוך! בוא, ספר לי – מה שלומם של כל בני משפחתי?" "זוה, אל תפריע לי בעבודה", ענה לו העני בזעף. "אני צריך לאסוף כסף"

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה" (שמות לה, ב) אדם אחד היה צריך לנסוע למרחקים. הוא נפרד מבני משפחתו היקרים, ונסע לארץ אחרת. הוא התגעגע מאד לכולם, ותמיד היה מחכה לראות – אולי יגיע מישהו מעירו, יימסר לו דרישת שלום מבני משפחתו ויספר לו מה קורה אצלם. הזמן עבר, ואף אחד מבני עירו לא הגיע לאותו מקום רחוק ולא הביא לו דרישת שלום מאהוביו היקרים. יום אחד הבחין האיש בעני שמסתובב בין הבתים, ופתאום זזה אותו: "הי, אתה גר בעיר שממנה באתי! כמה חיכיתי לאדם כמוך! בוא, ספר לי – מה שלומם של כל בני משפחתי?" "זוה, אל תפריע לי בעבודה", ענה לו העני בזעף. "אני צריך לאסוף כסף". "כמה כסף תכננת לאסוף היום? אני אתן לך הכול, ובלבד שתשב איתי ותספר לי על שלום יקירי", אמר לו האיש. העני הסכים ונכנס עמו לביתו. הוא התיישב והתחיל לספר לאיש על בני משפחתו היקרים, אבל מיד נשמטו העפעפיים שלו והוא כמעט נרדם. "הוי, סוף סוף אני יכול לנוח קצת. תן לי בבקשה מטה, כדי שאוכל לישן בנחת", בקש העני. "לישן?! פעם בעל-הבית. הרי אני נתתי לך כסף כדי שתהיה פנוי לגמרי לשבת איתי ולספר לי על משפחתי! מה לך נרדם עכשיו?!" אומר המגיד מדובנא: הקדוש-ברוך-הוא נתן לנו נשמה קדושה וטהורה, חצובה מתחת כיסא כבודו – אף ברבות הימים מתרחקים אנו מהשם, טרודים ועסוקים בעסקים של יום-חל, והנשמה – מתגעגעת. לכן נתן לנו השם את יום השבת, כדי שנוכל לשבת ולהשתעשע עמו, לעסק בדברי תורתו ובעבודתו ולהתענג בנועם השבת. הוא אף נתן לנו ביום השישי מן בשביל שני ימים, כדי שבשבת נוכל להיות פנויים מכל הטרדות. לכן עלינו לזכר לשמח בהשם ביום השבת, לייחד את היום הזה לתורה ולתפילה, ולא להחמיץ אותו חלילה בשנה ובבטלה! כל השבוע הוא חכה וצפה לנו, שנבוא ונתקרב אליו. נצל את היום הקדוש הזה כראוי!

הרב ניסים פרץ
זצוק"ל

העלונים לעילוי נשמת
הצדקת לאה ז"ל בת רזל

ניסים
פרדס

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל. כתב רבינו האר"י ז"ל בספר הליקוטים, שמשה רבינו ע"ה היה בבחינת יסוד דאבא [שנמצא בתוך דעת דו"א] וגם דור המדבר היו באותה בחינה עצמה, ולפי שעשו את העגל פוצצו את הדעת שלהם. אוי לנו מיום הדין, מה שאדם יכול לעשות בחטא אחד. אדם בונה ובונה ואת הקצת שבונה, חטא אחד יכול להרוס הכול. חטא אחד זה כמו פגז, כמו רימון, בחטא אחד מפוצץ את הכל. לפיכך הוצרך משה לתקן להם את הדבר, להקהיל את כולם – אנשים נשים וטף. שהרי פרעה זו נאמרה בהקהל למחרת יוה"כ, כשירד בפעם השנייה לאחר ארבעים יום וארבעים לילה, ומשה רבינו אסף אותם להחזיר אותם לשורשם. איך מחזירים אותם לשורשם? – כיון שמשה רבינו היה מבחינת יסוד אבא, אסף אותם אליו שיהיו נכללים בו, דהיינו שכל עניין ההקהל הוא להקהיל אותם אליו ולהחזיר בהם את אור הקדושה, וזה שאמר את כל עדת, "עדת" "אותיות "דעת".

והנה "ערב רב", שהם אלה שעשו את העגל עולים ג"כ גימטריה "דעת", לפי שגם הם היו מבחינה של דעת, – סיגים של הדעת.

ה'גנזי יוסף'

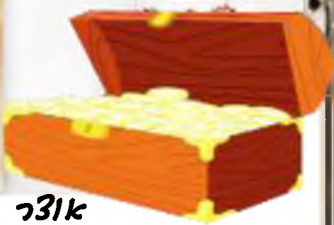
נפטר בשנת תק"נ הרה"ק רבי יוסף בהג"ר אברהם בלורף מאלעסק-סטאנוב. בעל 'גנזי יוסף'. נמנה מגדולי תלמידיו של המגיד הגדול ממעזריטש והרה"ק ר' מיכל מזלאטשוב זי"ע. הגה"ק ר' אלכסנדר סנדר מרגליות מסטאנוב שלא נמנה על עדת החסידים כותב בהספמתו לספרו: 'ראיתי גדל חסידותו ופרישותו וענותנותו, ולא מש מתוך האהל של תורה, לא פסק פומיה מגירסא, עסק בתורה לשם שמים, והיה משים לילות פנימים'.

כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו."

צתיכי אור

אוצר אהרן ניסיט י'ן

אנשים רבים יודעים את האמת, אך לא נוהגים על

פיה . בלעם הרשע ידע שה' הוא האלוקים . בלעם אמר : " לא איש א-ל ויכזב ובן אדם ויתנחם " . הוא ידע שיש גיהינום ויש גן עדן . כששרתה עליו מעין רוח הקודש , הוא ראה את האבות הקדושים כשהם נהנים מזיו השכינה בגן עדן , ואמר : " תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו " . הוא רצה למות כמו אברהם , יצחק , ויעקוב , האבות הקדושים . הוא רצה למות כמותם , אבל לא רצה לחיות כמותם ... רבים הם השוטמים , שמבקשים בקשת בלעם – הם רוצים להיות בגן עדן , ובשום אופן לא להיות בגיהינום , אבל הם רוצים ללכת בעולם הזה בשרירות ליבם , לרדוף אחר תאוות , לא לקיים מצוות .

זיזוק לאליה

"שבת שבתון לה" [לה, ב]

נוהג היה ה"חפץ חיים", בבואו בליל שבת לביתו מבית הכנסת בלויית אורחים שהביא לסעודת שבת, לא היה מזמר פזמון "שלום עליכם מלאכי השרת", אלא היה מקדש מיד ואת הפזמון היה מזמר בתוך הסעודה. פעם אחת התארח בבית ה"חפץ חיים" הגאון הצדיק רבי יהודה ליב חסמן, רבה של העיר שטוצין, ולימים משגיח בישיבת "כנסת ישראל" בחברון ובירושלים. כאשר ראה האורח את מנהגו זה של ה"חפץ חיים" תמה לפשר הדבר ושאל: יאמר לנו רבינו, והרי שני מלאכים מלווים אותנו כעת, האם אין זה ראוי שנאמר להם "שלום עליכם"?

אכן נענה השיב ה"חפץ חיים" אלא שנצטווינו במצוות הכנסת אורחים, האורח מן הסתם רעב הוא וקשה לו להמתין עד שאסיים את זמירותיי, ואילו המלאכים אינם זקוקים לאכילה ואינם סובלים צער רעב, יכולים הם אפוא להמתין עד שהאורח ישיב את ליבו.

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

כשהתורה מסכמת את תרומות המשכן היא מתארת את התורמים במילים "וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רֹחוֹ אֹתוֹ". הרמב"ם משתמש בביטוי הזה בבואו להגדיר את מי שמוסרים עצמם לעבודת הבורא: "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו... להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו... הרי זה נתקדש קודש קודשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים". לשונו של הרמב"ם, בכל הלכותיו, מדויקת. גם בהלכה זו טמונים עניינים מופלאים, והם מתגלים כאשר מדייקים היטב במילותיה. תחילה הוא אומר "כל איש ואיש". בני-האדם נחלקים באופן כללי לאנשי מחשבה ולאנשי מעשה; יושבי אוהל ובעלי עסק. כאן הרמב"ם מדגיש שלא רק אנשי התורה מסוגלים לשרת את הקב"ה, אלא גם אנשי עשייה ובעלי עסקים. בהמשך הוא מדגיש: "מכל באי העולם". ביטוי זה שאוב מהמשנה במסכת ראש השנה, המדברת על כך ש"בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון". הכוונה היא הן לבני ישראל הן לאומות העולם. מחדש אפוא הרמב"ם חידוש עצום: לא רק בני ישראל יכולים לעבוד את הקב"ה, בבחינת שבט לוי, אלא אפילו אומות העולם. אלא שכדי להשיג את רמת הקדושה הזו האדם נדרש "להיבדל". אין הכוונה להתנתק מן העולם, אלא לפתח מודעות של התבדלות מענייני העולם. האדם נדרש שלא להיות שקוע בהבלי העולם. כאשר התנאי הזה מושג, ביכולתו "לשרתו ולעבדו". משרתים ועבדים מייצגים דרכי עבודה שונות. שירות אינו קשור במרחק, אלא בקרבה ערכית, בדומה ליהושע, שכונה משרתו של משה, "לא ימיש מתוך האהל". ואילו עבודה איננה מחייבת קרבה, כפי שרש"י מפרש בדברי הגמרא במסכת מנחות, ששחיטה אינה נקראת "שירות" אלא עבודה, ולכן "שחיטה כערה בור". עבודה יכולה להיעשות על-ידי אדם זר, כפי שעבד משרת את אדונו, אף שתהום מעמדית פעורה ביניהם.

מחמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי מיד אחרי ערבית עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

הדפסת, הפצת, זכית בזיכוי הרבים

סיפור לשבת

מתוך [ה'תש"ס] הרב אריה לייב פ"א

פדיון נפש כפול

משולם לא אבה להאזין. הוא מוכרח להגיע הרבי ולפעול ישועה עבור בנו יחידו. הם ממשיכים לליצ'ענסק. צער רב נצטער משולם הגביר. אמנם עתיר נכסים היה ודבר לא חסר לו בעולמו, אך צרה גדולה פקדה את ביתו, בנו היחיד שנולד לו לפני שנים רבות השתגע לפתע, החל מייל ריר ומדבר שטויות, ולא אחת היה נתקף בהתקפי זעם עד שהיו מוכרחים לקושרו שלא זייק לסובבים אותו. משולם לא אבה להסתלק מן העולם ולהותיר אחריו בן משוגע שיאבד את כל אשר לו ולא ייוותר זכר ממשפחתו. מה גם, שחפץ להשיאו אישה ולראות ממנו דור ישרים מבורך. החל משולם נוסע ותר אחר רופאים מומחים שירפאו את בנו היחיד, כל הון שבעולם היה מוכן לשלם עבור רפואתו. לאט לאט נואש כאשר נוכח שבמקרה הטוב עומד הוא מול רופאים שפכרו ידיהם באומרם שאין להם תרופה עבורו, ובמקרה הרע נפל בידי שרלטנים ונוכלים שגבו ממנו הון עתק בעבור "רפואות בדוקות" שהתבררו כניצול לרעה של מצבו הקשה. משולם דנו, יהודי טוב היה, לא רק לרופאים נסע בעבור רפואת בנו, אף לצדיקים גדולים נסע וביקש את ברכתם. אך לצערו הרב מצבו של בנו נותר כשהיה ומאומה לא הועיל. ביום מן הימים הגיע אחד מקרוביו של משולם ונהרה על פניו: "מצאתי לך עצה טובה", לחש הקרוב כממתיק סוד. "יהודי פלאי ישנו בליצ'ענסק, רבי אלימלך שמו (יום פטירתו כ"א אדר). אמורים שהוא יכול לפעול הכול בכוח קדושתו, קח את בנך אליו ותחזרו שניכם לשלום בריאים ושלמים בגוף ונפש." משולם סירב. ליצ'ענסק רחוקה היא מאוד, ואת בנו יש לקשור ולשמור כדי שלא זייק. היאך ייקחנו עד לשם. ומה גם, שכבר היה אצל צדיקים רבים וקיבל את ברכותיהם, אך ארוכה לא העלה למחלת בנו. הפצרות המקורב גברו, וקרובים נוספים ששמעו על פלאי הצדיק מליצ'ענסק, שכנעו את משולם לנסות. אם לא יועיל - כך אמרו - לא זייק. ומשולם יצא לדרך. כרכרה משובחת נרתמה לצמד סוסים אבירים, הבן החולה נקשר לאלונקה בירכתי הכרכרה, וצמד משרתים נתלווה אליהם לדאוג לכל צורכי המסע. בעיצומה של נסיעה נראה מחלון הכרכרה עני צועד לאיטו. הבן, שהיה קשור למיטה, קרא לפתע לאביו וביקשו לקרוא לעני. העני התעניין למטרת הנסיעה, ומשולם סיפר הכול בכאב נוקב. העני שמע את דבריו והסב את תשומת לבו: "כבר מתקרב ראש חודש אלול, בחודש אלול לא מקבל הרבי רבי אלימלך קהל. רק מקרים של פיקוח נפש." משולם לא אבה להאזין. הוא מוכרח להגיע הרבי ולפעול ישועה עבור בנו יחידו. הם ממשיכים לליצ'ענסק. העני נפרד לשלום, אבל הבן החולה לא היה מרוצה. "אבא, תן לו נדבה", התעקש. משולם קרא לעני והניח בכפו מטבע של 'רענדל' (מטבע יקר באותם הימים). להפתעתו כי רבה, מספר רגעים אחר כך החל בנו להתנהג כאדם מפוכח, שאל כעניין והשיב כהלכה, ואף הבן טען שאל להם לנסוע לשווא אם לא יזכו לראות פני הרבי. אבל עתה התגברה במשולם תשוקה עזה בלתי מוסברת להיכנס לצדיק ולראות את פניו והוא החליט להמשיך. בהגיעם לליצ'ענסק, לא הכניסו אותם בני הבית, כצפוי, פנימה. משולם נאלץ לשכנעם (כנראה עם מספר מטבעות הגונות) שהוא רק רוצה לראות את פני הרבי ולצאת. לאחר שמבוקשו ניתן לו, הניח משולם פדיון נפש בסך י"ב רענדליך אצל הרבי רבי אלימלך. הרבי הרים את ראשו בתמיהה ושאל: "מה זאת? לאלימלך נותנים י"ב רענדליך, ולאליהו הנביא נותנים רק אחד.!!"

בספר "ועמך ככלם צדיקים". רק שאריות לזה התחזקות גדול מאד בכל אשר יעבר עליך

מר"ן

תרפ"א - תשע"ד 1920-2013
בהזרזו של

דרש הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל (הובא בספר "הוגדת"), בשם החתם סופר, שבאמת הנשיאים הצדיקים, התעכבו לתרום לצורך הקמת המשכן, מכיוון שידעו שיש מעלה מיוחדת להיות זה שגומר ומשלים את המצווה, כמו שאמרו רבותינו (סוטה יג:), "אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה." אולם באמת הם עשו שלא כדין, שהרי ידועה תשובתו של הגאון ה"חכם צבי" (סימן קו), לגבי אדם שהיה כלוא בבית הסוהר, ונתנו לו רשות לצאת יום אחד מבית הסוהר לחופשה, ושאל אותו אדם, האם יצא מיד בהזדמנות הראשונה שבה יוכל לקיים מצוה, או שאולי עדיף לו להמתין ולצאת רק כאשר יגיע תאריך מיוחד, כמו "שבת זכור", ואז יזכה לשמוע את קריאת פרשת זכור בבית הכנסת שהיא מצוה מן התורה? השיב לו החכם צבי, שעליו לצאת בהקדם האפשרי לקיים את המצווה הראשונה שתזדמן לידו, משום ש"זריזין מקדימים למצוות" (פסחים ד). והזריזות לקיים את המצוות עדיפה על פני קיום מצוה מהודרת ומובחרת יותר. לפיכך למדנו, שגם לגבי הנשיאים, היה עליהם למהר ולתרום למלאכת המשכן בהקדם האפשרי, ולא להמתין עד לסיום אספת התרומות כדי להשלים את מה שחסר. ומה הטעם באמת שזריזים מקדימים למצוות? הואיל ואמרו רבותינו (אבות פ"ב), "אל תאמר לכשאפנה (כשהיה לי יומן פנוי) אשנה (אלמד תורה), שמא לא תפנה", (שמא לא יהיה לך פנאי אחר). אולי כשיעבור זמן, לא תוכל לקיים את המצווה, לכן תמיד יש להזדרז! לא לדבר יותר מדאי ולתכנן תכניות, אלא להזדרז לתפוס מצוות! על נקודה זו, נשא הגאון רבי חיים מצאנז מעשה: היה הייתה אשה אחת, עניה מרודה, ולה בנים ובנות בלי עין הרע, מושכים בסנרה ושואלים לחם. אך לענייה לא היה מה לתת להם. נשאה עיניה לשמים ואמרה "ריבוננו של עולם! אנא ממך, תן לי אוכל לילדי!" שמע ה' את תפילתה, גילה את עיניה, והנה מצאה ביצת תרנגולת שזה עתה נולדה, חמה וטרייה. כמה שמחה הענייה! הרימה את הביצה ונופפה בה לעיני ילדיה. "שמעו ילדים! מצאתי ביצה!" כמה שמחו הילדים! שמחת עניים! כמה כבר יוכלו לאכול מביצה אחת? אך הם שמחו, והושיטו ידיהם אל הביצה, הגביהה האם את הביצה ואמרה לילדיה, "לא כך! אנו לא נאכל את הביצה, נבקש מהשכן שיאפשר לנו להניח את הביצה מתחת לתרנגולתו הדוגרת! לאחר מכן נוכה ויהיה לנו אפרוח!" שמחו הילדים וצעקו, הידד! יהיה לנו עוף! לא ילדים!" אמרה האם, "האפרוח יגדל לתרנגולת, והיא תטיל לנו עוד ביצים." השיבו הילדים, וכל יום נאכל ביצה! איזה אושר! לא!" אמרה האם, "גם את הביצים לא נאכל! נניח לתרנגולת שתדגור עליהם, ויבקעו המון אפרוחים! יהיו לנו להקות של תרנגולים!" איזה יופי! קראו כל הילדים, ונאכל כל יום בשר! לא הבנתם, אמרה האם, התרנגולות יטילו המון ביצים, שידגלו דור נוסף של תרנגולים, ואז נמכור את כל התרנגולים, ונקנה עגלה קטנה, ונגדל אותה עד שתהיה פרה, ותתן חלב, ותמליט עגלות נוספות, עד שהיה לנו עדר שלם! ואז נמכור חלק ממנו, ונקנה לנו בית משלנו, עם חלקת שדה, נורע ונקצור ולא יחסר לנו כל טוב!" עיני הילדים נצצו, שכחו את רעבונם, והאם הענייה שיקחה עם הביצה בשמחה, אך, היא נשמטה מידה והתנפצה! כל החלום נשפך על הארץ... אין הכוונה שלא להדגיר את הביצה ותכנן בחכמה, אלא הכוונה היא, לא להשתקע בחלומות, יש לקום ולעשות מעשה, תבשל את הביצה, או תשלח אותה לדגירה,

מאמץ על מנהיג

הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

בזכות שמירת השבת – הפרנסה מתברכת

"שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קָדֶשׁ שַׁבַּת שְׁבָחוֹן לַה'" (לה, ב) צריך כל אדם לדעת שהשבת היא מקור הברכה, והשומר שבת כהלכתה מביא ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו. והביאו רמז לכך במה שהתורה כותבת "שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה", לא נאמר 'תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה' אלא "תַּעֲשֶׂה" – ללמדנו שמי ששומר את השבת, וכוונתו לשם שמים, להתענג בה בתענוגים גשמיים, ובתענוג רוחני על ידי לימוד תורה – מלאכתו נעשית מאליה והוא רואה בה ברכה, ומצליח בכל מעשיו. לעומת זאת אם אדם ח"ו מחלל את השבת, וחושב שעל ידי חילול השבת ירוויח יותר כסף ותרבה פרנסתו, מעות חמורה בידו, אלא אדרבה, עסקיו ירדו והוא יביא על עצמו רק הפסדים. ובאמת הניסיון והעובדות מוכיחים כי עסק שפתוח בשבת אינו רואה סימן ברכה. פעם אחת שוחחתי עם נהג מונית אשר היה עובד בשבת ומעמו עמו: יש לו רווחים גדולים דווקא מעבודתו בשבת משום שאין תחבורה ציבורית, ועל כן יש לו הרבה קליינטים גם קבועים וגם מזדמנים. אמרתי לו: "האם ספרת כמה כסף הרווחת מעבודתך בשבת?" אמר לי הלה: "כן, הרווחתי הרבה". אמרתי לו: "ומה אשתך אומרת?" ענה לי: "היא אומרת שאין כסף". אמרתי לו: "אתה רואה שאין ברכה מעבודה בשבת, תפסיק לעבוד בשבת ותתברך פרנסתך!" היה פעם מפעל זכוכית בירוחם שעבד בשבת, במפעל טענו שהתנור מוכרח להיות חם כל הזמן, כדי שנוזל הזכוכית לא יתקשה בתוך הצינורות ויסתום אותם, מה שיביא על המפעל הפסדים גדולים. למרות שחומר הגלם של הזכוכית הוא חול והרווח על יצירת הזכוכית גדול ומובטח. לבסוף המפעל נקלע להפסדים ונסגר. הרי שהשבת מביאה ברכה לשומריה, ומי שמחלל אותה, מביא על עצמו את ההיפך, ואינו רואה סימן ברכה מאותה עבודה, ואת זאת לא הבינו בעלי המפעל.

כמו כן היה בבית שמש מפעל גדול למלט אשר פעל גם בשבת, ולבסוף אף הוא נסגר. והנה על פי ההיגיון לכאורה היו צריכים להצליח ולהתעשר בקלות, שכן המלט נעשה מאבנים ומחול הפזורים בכל מקום בחינם – אבל בפועל הם הפסידו עד אשר נאלצו לסגור את המפעל, והכל בגלל שהפעילו את התנורים שלהם גם בשבת, מתוך מחשבה שעל ידי זה ירוויחו יותר.

מה שמיוחד בסיפור של המנכ"ל הזה, זה מה שאני הולך לספר לכם עכשיו. הוא קבע לעצמו חוק בלתי כתוב שאותו הוא אינו מפר לעולם! הוא לא מפטר עובדים ביום רביעי! וגם לא ביום חמישי! מעשים קטנים עם תוצאות גדולות | סיפורים של 'אהבת חנם' - כשאתה יושב בעמדת ניהול בכירה, לפעמים אתה צריך לקבל החלטות לא נעימות. ככה זה בחיים. עם הסמכות מגיעה גם האחריות, ומי שיראה ה' נוגעת ללב, צריך לדעת להתנהל באחריות גדולה עם הסמכות שניתנה בידי. זכיתי להכיר יהודי יקר, שעומד בראש ארגון ענק המעסיק מאות עובדים. ביום מן הימים הוא סיפר לי, כמעט לפי תומו, שלצערו הרב הוא נאלץ לפטר את אחד העובדים. למרות שאני יושב על כס המנכ"ל כבר שנים רבות, הוא אמר לי, "אני אף פעם לא התרגלתי לנושא הזה. הייתי מעולם הרבה מאוד כסף, כדי שמישהו אחר יהיה זה שיפטר עובדים במקומי בעת הצורך. אבל אין ברירה. כשחייבים חייבים, ובסך הכול אני מנהל עסק שהוא לא פרטי שלי, אלא שייך למישהו אחר, ולכן אני גם לא יכול להיות נדיב על חשבוננו ולהחזיק בארגון עובדים שהפכו עם הזמן למיותרים. אם אני יכול", הוא מוסיף, "אני משתדל להעביר את העובד למשרה אחרת בתוך הארגון, שבה הוא יביא יותר תועלת וכך אחסוך מעצמי את הצורך לפטר אותו, וממנו את עגמת הנפש הגדולה הכרוכה בתהליך כזה של פיטורין וחיפוש עבודה חדשה. אבל קורה לפעמים שאין ברירה, והפיטורים ממש בלתי נמנעים..." עד כאן לא חידשנו שום דבר. אנשים מפורסמים, זה קורה לרובנו במהלך החיים... מה שמיוחד בסיפור של המנכ"ל הזה, זה מה שאני הולך לספר לכם עכשיו. האיש הזה, המנכ"ל היקר שעליו אנו מדברים, קבע לעצמו חוק בלתי כתוב שאותו הוא אינו מפר לעולם! הוא לא מפטר עובדים ביום רביעי! וגם לא ביום חמישי! על אחת כמה וכמה שהוא לא עושה זאת ביום שישי!! אצלו בארגון, הפיטורים מתבצעים רק בימים ראשון, שני ושלישי... למה? כשמפטרים אדם מהעבודה, הוא נתון בהתחלה בהלם. לאחר כך הוא מתאושש מעט ומתחיל לחפש עבודה חדשה. בימים הראשונים הוא נסער וחסר מנוחה, עד שהוא מתרגל למצב ומתחיל למצוא כיוונים שונים לעבודה אחרת. אני לא רוצה שאדם שעבד בארגון שלי יצטרך לעבוד שבת קשה כל כך, שבה הוא עדיין בהלם או שהוא עדיין בתסכול גדול וחסר ודאות. לכן אני ממתין עם הפיטורים עד לאחר השבת, ורק אז מודיע לו על כך, זהו פרט קטן, אבל פרט חשוב למשפחת העובד. עוד מנהג טוב אימץ לעצמו המנכ"ל, זו ההשקעה הקטנה בעובד שמפוטר. כשמפטרים עובד, הוא מסביר, יש תקופה מסוימת שיש להודיע לעובד מראש. בד"כ זה בסביבות 30 יום מראש. בד"כ אני אומר לעובד, שאני מאשר לו במשך תקופה זו, לא להגיע, או להגיע מקצת מהימים בלבד לעבודה, וזאת כדי שבזמן הזה, שהוא עדיין מקבל שכר מלא, הוא יוכל בדיוק לחפש מקום עבודה אחר. האם זה עובד? מתברר שכן. לא פעם אנשים שכבר עבדו בארגון ופוטרו ממנו, חוזרים לעבוד בו בהמשך פעם נוספת, לאחר שנוצר צורך במשרה חדשה המותאמת לכישוריהם. למה הם מוכנים לחזור? כי בפעם הקודמת הם יצאו עם הרגשה טובה הרבה יותר מזו שאתה יוצאים המפוטרים במקומות עבודה אחרים...

"באהבת ישראל נביא את הגדאל"

"כל נדיב ליבו יביאה את תרומת ה"
[לה, ה]

להורות שנדיבות הלב היא אבן הבוחן בקיום מצווה ולא לשם הכבוד שיוצא ממנה לאחר מכן. מסופר: שכשבנה רבי מאיר שפירא מלובלין את ישיבתו המפורסמת: "חכמי-לובלין", נערכה ברוב והדר טקס הנחת אבן הפינה. בראש רשימת המכובדים, הגיע נדבן אחד שתרים את רוב הסכום להקמת הישיבה. על בימת הכבוד לצידו של הנדבן הושיבו את רבי ישראל מצ'ורטקוב זצ"ל. לפתע פנה הרבי לנדבן ואמר לו: "אתה יודע... אני בכלל לא מקנא בך במצווה הזו שקיימת [לבנות את הישיבה]. משום שמצווה זו גוררת אחריה כבוד רב ומאבדת מערכה בעקבות זאת. אני כן מקנא בך על המצווה אשר עשית לפני כן, בצנעה ובסתר, שכנראה נעשתה בשלמות כזו עד שגררה אחריה מצווה כה גדולה של בניין ישיבה ללומדי תורה.

שומע תפילה

תשפ"ה

מרחבות איש

מחמת חרבות ברזל

העלון לעילוי נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענתבי ז"ל בן מרסל ודוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת כל הנפלים על קידוש ה' ת. נ. צ. ב. ה

למניינם 2024

להחזרת החטופים בעזרת ה' במהרה

"להורות נתן בלבו" [לה, לד]

שה הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בצעירותי ביקרתי פעם בביתו של הגאון רבי יחיאל מיכל גורדון, ראש ישיבה לומז'ה, וראיתי שתלמיד חכם אחד מקשה בפניו על דין של המשנה ברורה בהלכות ברכות. מה עשה ראש הישיבה? לקח פרי ובירך כמו שפוסק המשנה ברורה. אחר כך פנה לתלמיד חכם ואמר לו: 'בשאלה שלך עוד נדון, אבל דבר ראשון צריכים לעשות כמו שפסק המשנה ברורה'... [ברכי נפשי]

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

בישרון מיוחד

מתוך עלון "שלום לעם"

תפילה

יש מי שעוסק בתורה ואינו מחבטל ממנה, אבל לא משמחה ומאהבה, רק כעול המוטל עליו, שהוא ירא מלהתבטל ממנה העונש, ואלמלא העונש לא היה עוסק בתורה, רק היה מרבה במשא ובמתן ובטיוילים. אומנם האיש השלם עם ה' מאהבתו את ה' אוהב את תורתו ושמח בה, ואפילו אם לא היה עונש למתבטל ממנה לא היה מתבטל ממנה מרוב אהבתו יתברך. וכל ממון שבעולם חשוב בעיניו כחרס הנשבר לגבי עסק התורה.

"אבל תכתוב את זה באנגלית, כי המקומיים כאן לא יודעים עברית" הוסיף גבריאל בחיך ובכך הראה שהוא מצטער על שכנס על דן לפני רגע. כולם צחקו והחלו ללכת לחפש אחר מורה דרך. למחרת הם סופסוף החלו לצעוד במסלול בליווי של אחד המקומיים, אדם כבן 50 שהפגין כושר גופני מרשים יחסית לגילו והסתפק בתרמיל קטנטן ובמקל הליכה. תוך שעות אחדות מצאו את עצמם החמישה חוצים עדה ומוש אשר אמור היה לקצר את הדרך באיזה קילומטר, לדברי המדריך. אלא שלפתע הרגישו רעידה מתחת לרגליהם ובבת אחת נפער בור מתחתם. בכאב צורב מהמכות המרות שקבלו בעת הנפילה הרימו כולם את מבטיהם כלפי מעלה וראו כי נפלו לבור בעומק של כחמישה מטרים. בתוך כך בני דן נגחו מכאבים. גבריאל הרופא, שסבל רק מכמה שפשופים קלים, מיהר להוריד מגבו את תיק העזרה הראשונה שחשב ולמפל בחבריו הפצועים. לאחר ההלם הראשוני, ניסו בני החבורה למפס על דפנות הבור ולצאת החוצה, אבל הדפנות היו גבוהות וחלקות. גם קריאותיהם לעזרה לא הניבו פירות. הם החליטו כי יעשו תורנות צעקות ובמקביל ינסו לארגן לעצמם אוכל. בני הפגין את כישוריו הבוטניים וידע לספר על כל אחד מהצמחים שמצאו בתחתית הבור האם הוא אכיל, רעיל או סתם. החבורה אכלה ארוחה צמחנית סבירה ביותר וניסתה לחשוב על דרך לצאת החוצה או להגביר את קולם הצועק. למזלם, שלום המוזיקאי הכין מענף יבש שהיה שום כלי חלול שהגביר את צעקתם. עשרים דקות של צעקות חזקות במיוחד בעזרת הכלי הספיקו כדי להישמע על ידי חבורה של שלושה מקומיים שעלשלו אליהם חבל והוציאו אותם מן הבור. "עכשיו ניקח אתכם אל שוק העבדים ונרוויח מכם הרבה כסף", הסביר הגדול שבשלושה באנגלית מגומגמת אך בנימה החלטית המלווה בהנפת אקדה. "לא כדאי לכם", אמר דן, "אתם מסתכנים עם ה'דיראנדו' ואתם לא רוצים לעשות את זה לעצמכם. "למה אתה חושב שאני אאמין לך שאתה קשור אליהם בכלל?" שאל האיש הגדול אך דן זיהה את החשש שהתגנב לקולו. "אני חבר של סיטיארדו. אתה תביא להרס כל הכפר שלכם אם לא תשחרר אותנו מיידית. הנה, אני מתקשר אליו". כשרן הוציא מנרתיקו את הטלפון הנייד שלו המקומיים עוד התלבטו האם לצחוק, אך כשראו על צג המכשיר את השם 'סיטיארדו' נפתח ב'אנשי הקשר' הם כבר נתקפו בבהלה גדולה, שחררו את החמישה ונסו על נפשם. כמו שאמרתיו, "חיך דן בזמן שהתרחקו במהירות מהמקום, "ידע הוא כוח! גם אם זה ידע מאחד המקומיים ולא מהאוניברסיטה."

בפרשת השבוע מתבקשים בני ישראל להביא תרומה למשכן וכל אחד הכיר בכוחו וביכולותיו השונות והביא למשכן תרומה מיוחדת שאותה היה בכוחו להשיג. בעלי המתכות הביאו כסף זהב, בעלי העצים הביאו עצי שיטים, נשים מוכשרות במלאכת יד מו את החומים היקרים. בכל אחד מאיתנו פמונים כישרונות חבויים, צריך לדעת לכבד אותם ולא לזלזל בכישרונותיו של האחר בנצל סטיגמות כאלו ואחרות.

מזג האוויר בטנוניה היה קייצי ונעים כאשר נפגשו ארבעת חברי הילדות למיול משותף, לאחר שנים ארוכות, אמנם במשך השנים כל אחד סלל לעצמו את דרכו, אבל חברים הם נשארו לאורך כל הדרך, עד שהגיע היום שבו החליטו לצאת למיול במדינה האפריקנית.

בני המדען מהמכון הבוטני, גבריאל ססיים לא מומן את לימודי הרפואה, שלום שהיה מורה לנגינה, ודן – היחיד שלא החזיק בתואר אקדמאי – שעבד כפקיד בסניף הדואר הסמוך לביתו. לאחר חודשים רבים של תכנונים ומאמצים כבירים – למצוא זמן שיתאים לכולם, סופסוף הם נסעו יחד למיול של שבוע בטנוניה. ההכנות והמיסה עברו עליהם בנעימים, אך כשהחלו בדרכם על פי המסלול אותו תכננו בקפידה נתקלו מהר מאד בכמה קשיים לא צפויים. מזג האוויר היה חם יותר ממה שחשבו, היו בקושי חנויות של אוכל והדברים שתכננו לרכוש היו חסרים. ואם כל זה לא הספיק, אז גם מפות האזור שרכשו – התבררו כלא מעודכנות.

"אתה יודע איך אפשר למצוא מפה מעודכנת של האזור?", שאל שלום באנגלית רהוטה את אחד המקומיים שהפגין ידע באנגלית, למרות שהייתה עילגת וחסרה. "לא תמצא פה שום מפה", ענה האיש, "תוכלו רק לשכור מורה דרך שילך אתכם". שלום עשה אל עבר חבריו פרוץ של 'הנה מגיעה לה עוד הוצאה כספית גדולה ולא מתוכננת' אך הם נהגו בראשם לאות שהם מסכימים לכך ומבינים שאין להם שום ברירה אחרת. כלומר, רק שניים נהגו לעברו. ואילו דן נעלם מעיניהם ורק כעבור כמה דקות מצאו אותו יושב במרחק מה עם קבוצת נערים מקומיים שהבינו קצת אנגלית ומתחקר אותם בסקרנות אודות מזג האוויר המקומי, השלטון, הצבא והתרבות. נראה היה שהם שמחו לשחק אותו במידע אבל חבריו סימנו לו שהגיע הזמן לסיים.

"אולי תעזור לנו למצוא דרך להתחיל במסע במקום לבובו את הזמן בשיחות מיותרות?", גער בו גבריאל שהיה כבר קצר סבלנות. "גם שיחה כזו יכולה לעזור", אמר דן בלי למצמץ, "ידע הוא כוח!"

"כן", אמר בני המדען: "אתה בטח מדבר מניסיון – פקיד דואר יקר...". כולם צחקו, כולל דן. "בוא אלמד אותך כמה דברים שהתחדשו לי עכשיו על המקום הזה", הסביר דן, "לשבט החזק ביותר באזור – זה שגם שולט בכוחות החמושים היחידים כאן – קוראים 'דיראנדו' ולמנהיג שלהם קוראים 'סיטיארדו'. הנה!", אמר תוך שהוא מוציא את מכשיר הטלפון הנייד שלו ומחייך בהנאה, "אחליף את השם שלך באנשי הקשר שלי לשם של סיטיארדו וככה נרגיש חלק מהקהילה המקומית."

יאל תאמר נער אנכי. לך בכחך זה והושעת את ישראל!

מזכיר הממשלה הלך למגיד עתידות לשואלו: כמה המשלה הנוכחית תחזיק ומתי היא תיפול? ענה לו המגיד: לפי מה שאני רואה היא תיפול באחד מהחגים של עם ישראל, הפסח המזכיר ושאל האם תוכל לומר לי באיזה חג? ענה לו המגיד: זה כבר לא משנה כי מתי שהיא תיפול יהיה יום חג.

כל ההוראות שניתנו בפרשות הקודמות מתמלאות בפרשה זו - מלאכת בניית המשכן יוצאת לדרך. בוני המשכן הם בצלאל בן אורי, אהליאב, וכל מי שנתן לו ה' חכמה לעשות את מלאכת המשכן. בפרשה מתוארים (בשינויים קלים): עשיית המשכן והאוהל, הקרשים, הפרוכת והמסך, הארון והכפורת, השולחן והמנורה, מזבח הקטורת, מזבח העולה, הכיור וכו' וחצר המשכן. גם מצוות השבת מזכרת בפתיחת הפרשה.

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב ראובן אסף א"ת

יחיד

יהדות באהבה

כוחה של מחשבה טובה

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ברכת המזון בהליכה - שאלה: מי שאכל כשהוא הולך, האם ראוי לברך ברכת המזון תוך כדי הליכה? תשובה: תיכנו חכמים, לברך ברכת המזון כשישבים. כדי שיוכל המברך לכוון דעתו יותר. היה אוכל כשהוא הולך בביתו ובגמרא במסכת ברכות (דף נא): מבואר להלכה, שגם אם שהיה הולך בביתו בשעה שהיה אוכל, וכן אם שהיה אוכל בעמידה, לעולם הוא חייב לשבת בשעת ברכת המזון. כדי שיוכל לכוון יותר. וכן פסקו הפוסקים ומרן השולחן ערוך (סימן קפג). היה אוכל כשהוא מהלך בדרך אבל לענין מי שהיה אוכל כשהוא מהלך בדרך, מחוץ לביתו, נחלקו רבותינו הראשונים, שריבנו הר"ש כתב, שטעם התקנה לשבת בברכת המזון, הוא בכדי שיכוין יותר, ומי שהוא הולך בדרך, בוודאי מעדיף לברך כשהוא ממשיך בהליכתו למחוז חפצו, ואם נחייבו לשבת ולברך, נמצאנו מגיעים למטרה ההפוכה, כי אדרבה, כשהוא מתעכב ויושב, אין דעתו מיושבת עליו, והוא מברך בחופזה בלי לכוון כראוי. לכן הנהנינו חזר, אינו ראוי לברך כשהוא הולך, אלא חייב לשבת כדי לברך, ורשאי לברך תוך כדי הליכה. ויש חולקים על דברי הרא"ש בזה (כל בו סימן כה בשם הגאונים). אולם מרן השולחן ערוך (סימן קפג סעיף יא) פסק כדברי הרא"ש. שמי שאכל כשהוא הולך בדרך, רשאי לברך כשהוא הולך בדרך. אבל מי שאכל כשהוא יושב, אפילו אם היה באמצע הדרך, אינו ראוי לברך כשהוא הולך, אלא בדרך בישיבה בכונה, ואחר כך ימשיך למחוז חפצו. ולסיכום: מי שהיה אוכל כשהוא מהלך בביתו, חייב לשבת בשעת ברכת המזון. ומי שהיה מהלך בדרך אל מחוז חפצו, והיה אוכל תוך כדי הליכה, רשאי להמשיך בדרכו ולברך תוך כדי הליכה.

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וימלא אתו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה: ולחשב מחשבת לעשת בזה ובכסף ובנחושת (שמות לה, ל"ב). לכאורה לא מובן מדוע הוצרך ה' יתברך למלאות את בצלאל בחכמה תבונה ודעת, הרי ישנם בעלי אומנים רבים היודעים להתעסק היטב בכל נושא הצורפות וכדו', ולשם מה נדרשה החכמה היתירה? אלא, מעשה המשכן אינה כלל בתורה רק מלאכה פיזית ועשית דברים מציאותיים כגון פרחים או קישוטים כללים, אלא עבודת המשכן הייתה גם במחשבה, להעמיק ולהכניס את המחשבה הטהורה בכל עניין ועניין כדי שעל ידי מחשבה זו תשכון השכינה הקדושה במשכן. בצלאל בן אורי קיבל חכמה ובינה יתירה לראות בזה ובכסף שהוקדש למשכן את מידת השלם שמים של האדם המביאו, האם עשה זאת בשביל להתגאות וכדו' או עשה כן בלב שלם לזמנו יתברך כי כך ציווה. כל זאת ראה בצלאל בן אורי היה ממין את הוהב והכסף, "את הוהב הזה ניקח לצורך הכפורת, ואת הוהב הזה לצורך המנורה הטהורה", וזאת לפי מסירות הנפש ומחשבת הנותן. לגאון רבי חיים מוואלין זצ"ל הייתה ישיבה גדולה שלמדו בה למעלה משלוש מאות בחורים והיה הרב דואג למימונה ולכל צרכי הבחורים. בשל ההוצאות הרבות והכבדות הוצרך הרב לצאת למסעיו בערים השונות ולבקש בלשון הלימודים ומציאות החן שלו מנדיבי עם שיעורו ויתמכו בהחוקת והקמת התורה וקיום הישיבה. אנשים רבים תרמו בהתלהבות רבה לישיבתו של הגאון רבי חיים מוואלין והרגישו וכות גדולה ליטול חלק בהחוקת ישיבתו הגדולה שמהנה יצאו גדולי ומאורי ישראל במשך הדורות שהאירו והורו את אור הקדושה והטהרה בעם ישראל, ובכל שנה ושנה כשהיה הרב מגיע לערים היו מכינים התורמים את הכסף מעבוד מועד ואף מוסיפים על הסכום שתורמו בשנה הקודמת. לימים, כשהגיע הרב כבר לגיל זקנה ושיבה, גיל שמונים שנה, היה קשה עליו לטול העגלות והדרכים וההליכה מעיר לעיר ומקפר לכפר, ולכן זימן את וועדת הישיבה ובקש למנות רב חשוב בעל תואר והדר שייקח על עצמו את אחריות גביית הכספים והתרומות מנדיבי העם אשר בערים השונות. הוועדה מינתה רב חשוב המתאים לתפקיד וקנו עבורו עגלת סוסים מפוארת ומכובדת משום כבוד התורה וכדי שיתקבלו וישמעו דבריו. והנה, הגיע הרב לאחד התורמים החשובים שהיה תורם בכל שנה כחמישים אלף דולר לישיבה, וציפה שאף השנה ייתן סכום דומה, "שלום כבודו, אני שליחו של כבוד הגאון רבי חיים מוואלין, התמנתי לגבות את התרומה שכבודו רגיל לתת בכל שנה. "לא", השיב אותו אדם, "השנה אין ביכולתי לתת. "כבודו ייתן לפחות משהו, עשרת אלפים או חמשת אלפים דולר", אמר הרב מחילה, אין ביכולתי, השיב אותו האיש בתוקפנות. יצא הרב בפנים נפולות ובא בחזרה לגאון רבי חיים מוואלין, הרב הסתכל בפנסק ותמה, מה זה צריך להיות? אפילו פטמה לחצאין אין כאן, לשליש ולרביעי, לא שמענו (מושל מנוסח התפילה-קורבנות), הוא היה רגיל לתת בכל שנה 50 אלף דולר! רבינו, בקשתי שיתן לפחות עשרת אלפים או חמשת אלפים דולר, אך גם לזה הוא אמר שאין ביכולתי", אמר התלמיד. לא יתכן, "השיב הרב", הוא אחד התורמים החשובים שלנו, יש לו אהבת תורה גדולה מאוד, אני אסע אליו בעצמי ואברר את העניין. על אף הקושי הגדול נסע הגר"ח וואלין אל אותו תורם ושאלו מדוע לא תרם השנה ככל ועיקר לישיבתו, השיב אותו אדם לרב ואמר: "אמר נאמנה, כשהרב היה מגיע אלי בכל שנה הייתי שם לב שהרב נוסע בעגלה רגילה ופשוטה וידעתי בליבי שכל כספי הולך ישירות לפיהם של תלמידי חכמים, אך השנה ראיתי שאותו רב הגיע עם כרכרה גדולה ומפוארת בעלת שני סוסים, וגלגלים מיוחדים, אמרתי בלבי, אני רוצה לתת כסף לתלמידי חכמים ולא בשביל שיקנו עגלה וסוסים, ולכן לא הייתי מוכן לתרום." הרב שמע את טענתו והשיב לו מפרשת השבוע: על בצלאל בן אורי נאמר שהיה יודע לחשוב מחשבות, להסתכל בתרומה ולדעת בדיוק את כוונתו ורצונו הפנימי של התורם, ועל פי זה היה ממין את הכסף והוהב כללים יותר והפחות חשובים במשכן. אף אתה, המשך הרב, אין לך מה לדאוג, הכסף שלך לא ילך לצורך העגלות והסוסים כיון שמחשבתך טהורה וכוונתך לשם שמים שתלמידי ייהנו מכספך, בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו (מכות י"ב). מכיוון שרצונך שמכספך ייהנו תלמידי חכמים ויהיה להם כוח לעסוק בתורה, הקב"ה יסובב זאת כדי למלא את רצונך. שמח אותו אדם שמחה גדולה מדברי הרב ומיד הוציא את המעטפה עם החמישים אלף דולר המוכנים מבעוד מועד. כסף שלם הולם הולך לפי רצונו וכוונתו. יהי רצון שכוונתו ורצונו יהיו רצויים לפניך יתברך, נזכה לעסוק בתורה לשמה ולהיות ממחיקי התורה, יהיה חלקינו תמיד מן הנותנים ולא מן הנותלים (מדרש שיר השירים א, טו), ונראה בקרוב בקרוב בנחתם ציון ברחמים, אמן.

הלכות - החפץ חיים

כלל ג, סעיף ג איסור לשון הרע הוא אפילו אם לא מדבר מתוך שנאה ולא התכוון לגנותו אלא סיפר מתוך חשק דרך קלות ראש, אף על פי כן כיון שהוא דברי גנאי, אסור מן התורה. כלל ג, סעיף ד איסור סיפור לשון הרע הוא גם אם אינו מזכיר בשעת הסיפור במפורש על מי מספר, אלא מספר סתם, ומתוך עניין הסיפור השומע מבין על מי מדובר - בכלל לשון הרע הוא. ויותר מזה, אפילו אם בסיפורו לא היה גנאי כלל, רק שעל ידי דבריו נסבב גנאי או גנות לחבירו, והמספר כיוון לזה ברמאות, גם כן בכלל לשון הרע. ונקרא בפי חז"ל לשון הרע בצנעא.

